

RIIGIKOHUS

Avaldatud veebilehel *Riigikohus* (<https://www.riigikohus.ee>)

Avaleht > Kohustusliku kogumispensioni reformi arutab edasi Riigikohtu üldkogu

Kohustusliku kogumispensioni reformi arutab edasi Riigikohtu üldkogu

9. juuni 2020

Arvestades kohustusliku kogumispensioni reformi suurt ühiskondlikku kaalu ja pikaajalisi mõjusid, andis Riigikohtu põhiseaduslikkuse järelevalve kolleegium Vabariigi Presidendi taotluse tunnistada reform põhiseadusega vastuolus olevaks arutamiseks Riigikohtu üldkogule.

Kohustusliku kogumispensioni reformi jõustumisel antakse inimestele, kes ei ole veel pensionieas, õigus nõuda kõigi kohustusliku pensionifondi osakute tagasivõtmist ja neile vastava raha väljamaksmist, samuti pensioni investeerimiskontol oleva raha väljamaksmist. Ka antakse reformiga kindlustusvõtjale õigus öelda üles enne 1. jaanuari 2021 sõlmitud pensionileping ning saada kätte raha pensionilepingu tagastusväärtuses.

Riigikohtu põhiseaduslikkuse järelevalve kolleegium on tutvunud presidendi taotluse ning teiste menetlusosaliste seisukohtadega ning sõnastas vaidluse all olevad peamised küsimused järgmiselt.

- **Kas kohustusliku kogumispensioni reformi jõustumisel jäävad vanaduses piisava põhiseadusega nõutava abita inimesed, kes võtavad raha II sambast välja?** Kui inimene võtab kohustuslikust pensionifondist või pensioni investeerimiskontolt raha välja enne pensioniea saabumist, ei saa ta pensionieas kohustusliku kogumispensioni väljamakseid või on need väiksemad võrreldes sellega, kui inimene oleks kogu aja II sambasse kogunud. Pensionifondist või pensioni investeerimiskontolt enne pensioniiga raha välja võttes on ka inimese I samba pension väiksem, kuna II sambasse kogumise ajal laekus riikliku pensionikindlustuse (I sammas) vahenditesse 20 protsendi asemel 16 protsenti inimese eest makstud sotsiaalmaksust.
- **Kas kohustusliku pensionifondi osakutele enne pensioniea saabumist kehtiva käsutamise piirangu kaotamine mõjutab ebasoodsalt enne reformi jõustumist omandatud pensionifondi osakuid?** Need osakud on omandatud enne kogumispensioni reformi kehtivate normide järgi muu hulgas arvestusega, et kohustuslikust pensionifondist ei saa osakuomanik raha enne pensioniea saabumist välja võtta. Kuna tegemist on juba omandatud osakutega, tuleb arvestada ka õiguspärase ootuse põhimõtet.
- **Kas II sambaga liitunud ja mitteliitunud koheldakse pensioni kogumisel erinevalt ning kas erinev kohtlemine on põhiseadusega kooskõlas?** Nii mõlemasse sambasse kui ka vaid I sambasse kogunute töötasusid ja muid sarnaseid tasusid on seni maksustatud võrdselt. II sambaga liitunud inimestele annaks kohustusliku kogumispensioni reform õiguse soovi korral saada sotsiaalmaksu arvelt kogutud vahendid kohe enda vabasse kasutusse. II sambaga mitte liitunud inimestel seda võimalust ei tekiks, ehkki nende tasusid maksustati sotsiaalmaksuga samadel alustel.
- **Kas kindlustusvõtja õigus öelda üles juba sõlmitud pensionilepingud riivab põhiseadusevastaselt kindlustusandjate ettevõtlusvabadust, samuti nende kindlustusvõtjate omandit, kes soovivad pensionilepinguid jätkata?** Kuna tegemist on juba sõlmitud lepingute lõpetamisega, võib inimestel

olla tekkinud ootus, et pensionilepingutele kehtivad reeglid ei muutu nende jaoks tagantjärele ebasoodsamaks.

- **Kas II sambaga liitunud ja mitteliitunud inimesi koheldakse pensionieas pensionivara käsutamissoiguse poolest erinevalt ning kas erinevaks kohtlemiseks on põhiseadusega kooskõlas olev põhjus?** Kohustusliku kogumispensioni reformi jõustumisel saavad II sambaga liitunud inimesed pensionieas pensionivara piiranguteta käsutada, II sambaga mitte liitunud inimestel sellist õigust ei ole.

MÄÄRUS [1]

Riigikohus teeb otsuse sügisel.

Susann Kivi

Riigikohtu pressiesindaja

+372 5333 9846

susann [dot] kivi@riigikohus [dot] ee

Image not found

file:///data/www/www.riigikohus.ee/sites/default/files/elfinder/RK%20100_allkirja%20n%C3%A4idis.jpg

Allikas URL: <https://www.riigikohus.ee/et/uudiste-arhiiv/kohustusliku-kogumispensioni-reformi-arutab-edasi-riigikohtu-uldkogu>

Lingid

[1] <https://www.riigikohus.ee/et/lahendid/?asjaNr=5-20-3/18>